

Täysistunto

Torstai 12.12.2019 klo 16.00—18.43

2.4. Suullinen kysymys lapsen oikeuksien sopimuksen vaatimusten turvaamisesta al-Holin leirillä olevien lasten kohdalla (Emma Kari vihr)

Suullinen kysymys SKT 74/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kari.

Keskustelu

16.25 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Lapsi on aina ennen kaikkea lapsi. Lapsi ei ole koskaan syyllinen vanhempiensa tekoihin, ja lapsi on lapsi silloinkin, vaikka hänen vanhempansa olisivat tehneet jotain hirveää. Ihmisoikeussopimukset, kuten lapsen oikeuksien sopimus, ovat olemassa juuri niitä vaikeita hetkiä varten. Ne ovat olemassa siksi, että hankalimmissakin tilanteissa meille olisi selvää, mitä tulee tehdä. Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan jokaisella lapsella — jokaisella lapsella — on oikeus elämään. Se on luovuttamaton oikeus, jota meidän tulee vaalia ja johon meidän tulee kaikessa toiminnassamme pyrkiä.

On ollut järkyttävää huomata, että jopa osa tässä salissa istuvista poliitikoista olisi valmis jättämään nämä lapset leirille, pahimmillaan kuolemaan. Kysynkin ulkoministeriltä: mitä Suomi on tehnyt al-Holin suomalaislasten auttamiseksi, jotta lapsen oikeuksien sopimuksen vaatimus turvataan ja että jokaisella lapsella olisi oikeus elämään?

16.26 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tässä jo monet asiat näistä hallituksen toimenpiteistä ovat keskustelussa tulleet esille, mutta kerron vielä sen, mikä oli ensimmäinen toimenpide kesällä, kun hallitus aloitti. Olimme erittäin huolissamme joidenkin lasten tilanteesta ruokahuollon osalta, terveydenhuollon osalta ja halusimme varmistaa, että sillä aikaa kun päätöksiä muissa asioissa voidaan valmistella, ei käy niin, että lapset jäävät vaille huoltoa ja vaille terveydenhoitoa, ja olemme tukeneet kansainvälisiä järjestöjä, myöskin Punaista Ristiä, joka on pystynyt siellä leirillä tai leirin läheisyydessä toimimaan näiden lasten parhaaksi. Olemme myöskin koko ajan omia tietokanaviamme pitkin pyrkineet seuraamaan lasten terveyteen liittyviä asioita, ja totta kai meillä on myöskin sellainen valmius, että jos tilanne jossakin kriisiytyy, pyritään toimimaan nopeasti. Kriisi oli hyvin lähellä silloin kun Turkki hyökkäsi Syyriaan ja oli mahdollista, että al-Holin vartiointi, huolto, lääkehuolto olisivat kokonaan romahtaneet. Olisi ollut mahdollista, että kaikki suomalaiset olisivat sieltä lähteneet liikkeelle.

16.28 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Al-Holin leirille päätyneet naiset ovat lähteneet vapaaehtoisesti mukaan tukemaan terroristista toimintaa. Muut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

Pohjoismaat noudattavat varmasti myöskin kansainvälisiä sopimuksia, muun muassa lasten oikeuksien sopimuksia, ja mikään näistä maista ei ole kuitenkaan halunnut lähteä kotiuttamaan terroristiseen toimintaan osallistuneita aikuisia, mutta Suomen hallitus on tällaista valmistellut. Kysymys kuuluu: Määräsiikö ulkoministeri virkamiehen toteuttamaan al-Holin leirillä olevien lasten ja myöskin heidän äitiensä kotiutuksen ja toteuttamaan tämän operaation virkamiehen omista nimistä, ilman että siitä oli hallituksen poliittista päätöstä, niin sanotulla iltakoulun hiljaisella hyväksynnällä? Onko tämä koko hallituksen linja? Onko pääministerin sijainen, ministeri Kulmuni tietoinen siitä, että tämä ulkoministerin erityisedustajan nimeäminen on se niin sanottu hiljainen hyväksyntä, vai oletteko antaneet tosiasiaa [Puhemies koputtaa] hiljaisen hyväksynnän sen valmistelulle, että Suomeen tuodaan terrorismiin osallistuneita aikuisia ihmisiä?

16.29 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Essayahille kysymyksestä. Kuten on todettu, toimintalinjaa on tässä käyty läpi ja ulkoministeriö on sitä hallituksen puolelta valmistellut ja iltakoulussa esittänyt, ja toimintalinja on ollut siis se, että erityisedustaja sinne lähetetään ja hän selvittää virkavastuulla, viranomaistoimin sitä, kuinka voidaan lapsia näissä epäinhimillisissä olosuhteissa auttaa. Poliittista päätöstä valtioneuvoston istunnossa tai vaikkapa tasavallan presidentin kanssa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa valiokunnassa ei ole tehty, eikä ole olemassa senkaltaista poliittista linjausta valtioneuvoston toimesta, että kaikki ihmiset sieltä tuotaisiin pois.

16.30 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kansainvälinen yhteisö on saavuttanut merkittävän voiton Isis-kalifaatista, ei vähiten kurdien toiminnan ansiosta, jota mekin olemme olleet tukemassa. Tämän seurauksena nyt kurdien haltuun on jäänyt iso määrä vankeja, heidän joukossaan yli 10 000 naista ja lasta. Eikö kansainvälisen yhteisön pitäisi nyt kantaa vastuunsa loppuun saakka siten, että varmistetaan, että kaikki sotarikoksiin syyllistyneet saadaan kantamaan oikeudellista vastuuta teoistaan ja toisaalta, että vanhempiensa väärin valintojen vuoksi tällaisiin vankileiriolosuhteisiin, hätätilaan jääneet lapset saadaan sieltä poistetuksi? [Ilkka Kanerva: Mitä tekee EU?]

16.30 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, edustaja Tuomioja, hyvästä kysymyksestä. Kurdihallinnolla on ollut erittäin rakentava suhde suhteessa kansainväliseen yhteisöön tässä tilanteessa. He ovat vaikeassa tilanteessa, jossa esimerkiksi Turkin hyökkäys Syyriaan tapahtui. He kuitenkin jatkoivat huolen pitämistä sillä tavalla tästä leirin lääke- ja ruokahuollosta ja vartioinnista, että tilanne ei muuttunut kaoottiseksi siellä olevien lasten suhteen. Tässä mielessä olemme pyrkineet tietysti kaikin tavoin tunnustamaan tämän kurdihallinnon tärkeän roolin.

Mutta on totta, että heille on jäänyt ikään kuin tällainen taakka, nämä al-Holin leirin sekä Irakin että Syyrian vangit että kansainväliset vangit tai sinne internoidut ihmiset. He käyvät neuvotteluja eri maiden kanssa siitä, miten näitä ihmisiä voitaisiin palauttaa. On maita, joihin oman maan kansalaiset on palautettu kokonaisuudessaan, ja sitten on erilaisia ratkaisuja, eri suuntiin meneviä, myöskin eurooppalaisten maiden osalta. Tässä neuvottelussa olemme mukana, ja myöskin olemme verranneet hyvin tarkasti omaa toimintaamme muiden eurooppalaisten maiden toimintaan, [Puhemies koputtaa] eikä tässä ole suuria eroja. [Ilkka Kanerva: Emme edusta valtavirtaa!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

16.32 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa valtiovarainministeri Katri Kulmuni, koska te toistatte koko ajan samoja opetettuja repliikkejä vastauksissanne, kysyn teiltä nyt kysymyksiä, joihin voitte vastata hyvin yksinkertaisesti kyllä tai ei: Hyväksyttkö te Isis-naisten tuomisen Suomeen? Vastatkaa kyllä tai ei. Otatteko supon terrorismivaroitukset vakavasti? Kyllä vai ei?

Arvoisa puhemies! Arvoisa Katri Kulmuni: Kertokaa, kuka hallituksessa henkilökohtaisesti vastaa siitä, jos joku Isis-naisista tai heidän teini-ikäisistä jälkeläisistään tekee jotakin suomalaisille lapsille tai nuorille? [Paavo Arhinmäen välihuuto] Kertokaa nimi, jolla on vastuu. Laitatteko te edelle suomalaisten ihmisoikeudet vai terroristien ihmisoikeudet? [Hälinää — Puhemies koputtaa] Kertokaa, kumman oikeudet menevät edelle, suomalaisten vai terroristien? Vastatkaa kysymykseen, kiitos.

16.33 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Antikaiselle kysymyksistä. Minun on pakko todeta teille, että te varmastikin tiedätte, että nämä ihmiset, jotka ovat siellä leireillä, ovat Suomen kansalaisia. Heillä on kaikki mahdollisuus ja oikeus tulla Suomen rajojen sisälle riippumatta siitä, mitä mieltä tämä sali asiasta on. Heillä on Suomen kansalaisena aina oikeus ja mahdollisuus tulla Suomeen.

Sitten tästä toimintalinjasta, jonka olen toistanut — hyvä, jos olette sen kuullut ja huomannut. Silloinhan varmasti on selkiytynyt, kuinka hallitus ulkoministerin johdolla [Antti Kurvisen välihuuto] tässä on toiminut. Poliittista päätöstä valtioneuvoston istunnossa tai tasavallan presidentin ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan yhteiskokouksissa siitä, että kaikki suomalaiset tuotaisiin sieltä, ei ole poliittisesti olemassa. Tämä on erittäin vakava ja vaikea kysymys, poikkeuksellinen tilanne, jossa täytyy huomioida — kyllä — suojelupoliisin arviot siitä ja — kyllä — lasten oikeudet samalla lailla. [Eduskunnasta: Juuri näin! — Hälinää]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja... Kenellä on puheenvuoro? — Edustaja Ovaska.

16.34 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Edustaja Ovaskalla. — Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitän hallitusta ja kiitän ennen kaikkea ulkoministeriä siitä, että hän on tällä viikolla tiedottanut ja ollut myös ryhmien käytettävissä. Tässä on ollut paljon epätietoisuutta ja paljon kysymyksiä avoinna, ja siksi onkin tärkeätä, että nyt näistä asioista keskustellaan kunnolla, ja ensi viikolla keskustellaan lisää. [Ben Zyskowitz: Juuri näin!]

Se on erittäin hyvä, että tässä asiassa ei myöskään hätäillä. Ulkoministeriö on toiminut rauhassa ja tutkinut, mikä se kansainvälinen tilanne siellä alueella on ja mikä se kriisi siellä alueella on, myöskin siitä syystä, kun täällä salissa pyydettiin nopeita ratkaisuja. En missään vaiheessa sallisi, että lähdetään nopeita ratkaisuja tekemään ja hätiköimään, koska tämä on turvallisuuskysymys ja tämä on kansainvälinen kysymys.

Ennen kaikkea on huolehdittava ensinnäkin siitä, että suomalaisten ja meidän, jotka täällä Suomessa olemme, turvallisuudesta huolehditaan, mutta myöskin huolehditaan lasten edusta. Siksi kysynkin: millä tavalla hallitus ja ulkoministeriö erityisesti huolehtivat siitä, että kun tässä näistä on jokainen tapaus erilainen, että ei puhuta massoista ja siitä, että [Puhemies koputtaa] mitään massoja siirrellään, vaan arvioidaan jokainen perhe ja lapsi erikseen?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

16.35 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, edustaja Ovaska, hyvästä kysymyksestä. Juuri tämä on ulkoministeriön virkamiesten rooli tässä tilanteessa. Verrattuna siihen, että vaikkapa hallituksen pöydälle tuotaisiin sitten yksittäisiin ihmisiin liittyvää informaatiota, ulkoministeriön virkakunta yhdessä näiden eri viranomaisten kanssa, joita täällä on mainittu — poliisi, suojelupoliisi, turvallisuusviranomaiset — pystyy tekemään tätä arviota yksilökohtaisesti ja saamaan sekä meidän omien viranomaistemme tiedot näistä henkilöistä että mahdolliset kurdiviranomaisten ja muiden alueen viranomaisten tiedot siltä alueelta. Meillä täytyy olla kaikki tämä tietopohja tehdesämme tätä yksilöllistä harkintaa eri perheiden tilanteen osalta. Ja näin virkamiehet ovat myös toimineet ja toimimassa pitämällä näitä kansainvälisiä yhteysverkostoja.

16.36 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä al-Holin tilannetta olen viime viikkoina seurannut mediasta, niin kyllähän se varsinainen sekasotku on. Hallituksen eri puolueet ovat erimielisiä, mutta myöskin mediassa on ollut tietoja, että virkamieslähteistä on tullut tieto, että myöskin ulkoministeriötä johdetaan varsin erikoisella tavalla. Siellä vallitsee pelon ilmapiiri.

Mutta varsinainen kysymykseni liittyy näihin orpolapsiin ja lapsiin. Se syy, minkä takia Pohjoismaat ovat valinneet sen linjan, että tuodaan orpolapsia, on se, että silloin ei jouduta käsittelemään tätä aikuisiin liittyvää problematiikkaa. Hallitus, jos te nyt aiotte tuoda myöskin lapsia, joilla on vielä elossa olevia vanhempia, niin mikä on silloin perheenyhdistämispolitiikkanne? Tuodaanko jatkossa myös heidän äitinsä sekä mahdollisesti taistelija-isänsä tänne Suomeen? Miten aiotte menetellä?

16.37 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ensin vastaan tähän — kiitos, edustaja Kauma kysymyksestä — ja mielelläni vastaan myöskin tähän ensimmäiseen osaan. Ulkoministeriössä tämä asia on vaikea, niin kuin se on kaikille suomalaisille vaikea. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei se oo mikään vaikea!] Ulkoministeriössä kuitenkin voi olla vain yksi toimintalinja, se on se toimintalinja, joka on käyty läpi siellä hallituksen iltakoulun yhteydessä. Olen tarjoutunut muuten tulemaan myöskin kokoomuksen ja perussuomalaisten eduskuntaryhmiin, jos tästä halutaan lisää detajitietoa, ja tämä tarjous on edelleen teille kumpaisellekin ja muille oppositioryhmille myöskin voimassa [Jukka Gustafsson: Ei oo kelvannu, outoa!].

Sitten tähän kysymykseen näistä orpolapsista ja tavallisista lapsista. Kuten ministeri Kulmuni tässä toi esiin, nyt puhutaan suomalaisista henkilöistä niin lasten kuin aikuisten osalta. Sillä tavalla heillä on Suomen perustuslain turva: oikeus palata Suomeen, kun tämä paluu voi tapahtua. Tässä mielessä ollaan suomalaisten kanssa tekemisissä kaikin tavoin.

16.38 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Isis on hirveä ja raakalaismainen terrorijärjestö. On hienoa, että islamistinen kalifaatti onnistuttiin kukistamaan, ennen muuta kurdien toimesta. Jokainen terrorismiin syyllistynyt pitää tuomita, mieluiten siellä, missä terrori ja sotarikokset ovat tapahtuneet. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Mutta samaan aikaan Suomen pitää kaikessa toiminnassa noudattaa omia lakeja, perustuslakia ja kansainvälisiä sopimuksia. Lainsäädäntö lähtee siitä, että lasten etu on aina ensi sijalla. Lapset eivät ole valinneet vanhempiaan. Sisäministeri Mykkänen aikoinaan aloitti tämän selvityksen, kokoomuksen nykyinen ryhmänjohtaja, ja sen jälkeen sitä ovat jatkaneet Rinteen hallitus ja nyt Marinin hallitus. Ongelma on selvityksessä ollut koko ajan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

se, että vain lapsia ei ole pystytty tuomaan, vaan tähän on kytketty myös heidän vanhempansa, ja sen vuoksi ei edustaja Mykkäsen aikana kuin nytkään ole tehty poliittista päätöstä. [Puhemies: Kysymys!] Kysymykseni kuuluukin: voiko ylipäättänsä tehdä sellaista poliittista päätöstä, ettei hallitus toimisi Suomen lain, perustuslain ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti? [Ben Zyskowicz: Koskeeko nämä sopimukset vain Suomea eikä muita Pohjoismaita?]

16.39 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt osaa ollenkaan ennustaa, minkälaisia poliittisia päätöksiä voi tehdä, mutta varmaan voisi tehdä sellaisen, että tuodaan kaikki, ja sitten voisi olla sellainen, että ei tuoda ketään, ja sitten voisi olla sellainen poliittinen päätös, että harkitaan, keitä tuodaan. Ja nyt tämä linja, että harkitaan, keitä tuodaan, näiden yksilöllisten tietojen pohjalta, on se linja, joka valtioneuvoston iltakoulun yhteydessä on käsitelty, joka on ministerin toimintalinjaus ja jota ministerin erityisedustaja noudattaa, eli on tämä yksilöllinen harkinta, jossa sekä lasten tilanne, hätä, että nämä turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon. Uskon, että tämä harkinta tehdään parhaiten virkavastuulla eikä ehkä poliitikkojen toimesta. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän tästä aiheesta puheenvuorot vielä edustajille Rantanen, Adlercreutz ja Mykkänen.

16.40 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täällä keskustelussa on tullut esiin, että hallituksen piirissä on jo kesästä lähtien — ei suinkaan vain iltakoulusta vaan kesästä lähtien — tiedetty toimintalinja, ja siitä ei oikeastaan ota selvää, mikä se teidän toimintalinjanne on. Mutta nyt näköjään ministeri Haavisto kertoi, että harkitaan, keitä tuodaan. Pitävätkö nämä tiedot nyt paikkansa? Tästä ei ota enää selvää eduskunta, eivät valiokunnat eikä kansa, mitä te oikein aiotte tehdä, koska julkisuudessa liikkuu tietoja, joiden mukaan tänne oltaisiin tuotu jo tällä viikolla kaikki halukkaat, [Hälinää — Puhemies koputtaa] mikä tarkoittaa myös sitä, että siellä olisi ollut aikuisia. Miten te aiotte varmistaa, että Suomi ei tuo tänne aktiivisesti terroristiseen toimintaan osallistuneita aikuisia henkilöitä? [Paavo Arhinmäki: Miten hallitus estää opposition valheet?]

16.41 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä toimintalinja on tässä nyt esitelty jo monella tavalla vastauksissa kysymyksiin, mutta toistan sen nyt vielä, että meillä on tehty toimintalinjaus, jossa tämä erityisedustaja valmistelee kaiken saatavissa olevan tiedon pohjalta keskusteluja kurdiviranomaisten kanssa siitä, keitä siltä alueelta voidaan tuoda nämä turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen ja ne tiedot, joita meillä on ja joita heillä on, huomioon ottaen. [Sari Sarkomaa: Lapsia ja aikuisia?— Oikealta: Myös aikuisia?] Tämä valmistelu on ollut käynnissä. Olen itse sanonut, että tämä valmistelu ei ole valmista, ja tänään näyttävät myöskin kurdiviranomaiset maininneen lehdistölle, että keskustelut suomalaisten kanssa ovat kesken — tästä keskustelusta ei ole tullut valmista.

16.42 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! On tietenkin niin, ihan kuin edustaja Vestman totesi, että tähän olisi pitänyt saada ratkaisu jo kauan sitten. Me olemme tienneet tämän vaikean tilanteen jo kohta vuoden, ja tilanne leirillä ei ole yhtään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

parantunut. Yhtä lailla, niin kuin edustaja Talvitie totesi, tässä on varmaan paras tieto hallituksella ja ulkoministeriöllä, ja olen vakuuttunut siitä, että päästään punnittuun lopputulokseen, hyvään ratkaisuun tässä hyvin vaikeassa asiassa, jossa pitää punnita erilaisia näkökulmia. Tietenkin se työ vaikeutuu toki, mikäli levitetään tietoisesti disinformaatiota tämän ympärillä. Kysyisin ulkoministeriltä: Missä määrin on käyty keskusteluja Kurdistanin viranomaisten kanssa? Mikä on heidän näkemyksensä al-Holin tulevaisuudesta: tulee ko se pysymään siellä kauankin, vai onko pelko, että se yhtäkkiä purkautuu ja nämä kaikki siellä nyt olevat leviävät ympäristöön? Näin olisi toki voinut käydä jo Turkin hyökkäyksen seurauksena. Minkälaiset olisivat [Puhemies koputtaa] sellaisen tapauksen turvallisuusvaihtokutukset siihen alueeseen?

16.43 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Kurdiviranomaisten osalta täytyy ensinnäkin sanoa: Niin kuin olen sanonut, he toimivat hyvin vastuullisesti, he ovat katsoleet, että he tekevät tällä palveluksen, että he hyvin järjestyneesti pyrkivät kohtelemaan sinne leirille tällä hetkellä internoituja syyrialaisia, irakilaisia ja muista maista tulleita perheitä ja lapsia. He haluavat tunnustuksen tästä työstä, että he ovat tätä asiaa tällä tavalla hoitaneet, ja heidän kanssaan keskustelut ovat olleet eri yhteyksissä hyvin rakentavia.

Mikä on tämän leirin tulevaisuusperspektiivi? Siis puhutaan 70 000 ihmisen leiristä, ja sen ylläpito on erittäin kallista. He tarvitsevat siihen kansainvälistä apua. Sitä he ovat eri yhteyksissä pyytäneet, ja Suomikin on näissä lääkinnällisissä ja muissa asioissa heitä auttanut. Pitkällä aikavälillä totta kai he toivovat tämän leirin purkautuvan. Se, mikä itseäni huolettaa, on se, että myöskin erilaisen lahjonnan, mahdollisen salakuljetuksen kautta se saattaa purkautua, ja silloin ihmiset saattavat lähteä uusille Isis-alueille, ja tämä on ehkä kaikkein vaarallisin skenaario, joka voi tapahtua.

16.44 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee edellisen vaalikauden aikaisiin päätöksiin, teimme kyllä kolme linjausta lähtökohdista silloisen hallituksen aikana: Ensinnäkin sen, että ei ole syytä auttaa aikuisia palaamaan. Toiseksi, on syytä etsiä keinoja, joilla lapset voidaan kotiuttaa, heitä auttaa. Ja kolmanneksi — mistä silloin olivat ministeriöt yhtä mieltä — että jos tehdään aktiivista hakemista ketä tahansa koskien, se vaatii valtioneuvoston yleisistunnon päätöksen. [Eduskunnasta: Juuri näin!]

Tämän jälkeen minulle on jäänyt käsitys ministeri Haaviston 2. joulukuuta pitämästä tiedotustilaisuudesta, että on ilmeisesti tulkittu oikeuskanslerin lokakuussa tekemää kannanottoa niin, että se antaisi suoran mandaatin toimia virkatoimin, siis ilman valtioneuvoston yleisistunnon päätöstä. Kun tästä on tullut toisiakin käsityksiä, ministeri Haavisto, niin onko tänään voimassa oleva totuus se, että te katsotte oikeuskanslerin kannanotolla voivanne [Puhemies koputtaa] toimia itse, vai vaatiiko se hallituksen linjauksen?

Hallituksen pääministerin sijainen Kulmuni, tässä on ollut eri tulkintoja nyt siitä, että te olette sanonut viimeksi eilen A-studiossa, [Puhemies koputtaa] että aikuisia ei pidä hakea. Jos teille tullaan esittämään, että tarvittaessa on otettava myös aikuisia, [Puhemies koputtaa] oletteko valmis sen mahdollisesti kuitenkin hyväksymään vaiko ette?

Puhemies Matti Vanhanen: Hallitus saa nyt vastata 1,5 minuuttia, kun aika menee näin pahasti ylitse.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 81/2019 vp

16.46 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todel-
lakin tämä toimintalinjaus, johon tässä viitataan, on käsitelty hallituksen iltakoulun yhtey-
dessä oikeuskanslerin läsnä ollessa. Siihen ei ollut kenelläkään mitään huomauttamista.
[Eduskunnasta: Ohhoh!]

16.46 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies!
Kiitoksia edustaja Mykkäselälle kysymyksestä. Toimintalinjaa, jota tässä on käsitelty, on kä-
sitelty todellakin Antti Rinteen hallituksen aikana siellä iltakoulussa. Se problematiikka
liittyy siihen, kuinka voidaan vanhempia ja lapsia tarvittaessa erottaa, ja sitä on käsitelty
myös oikeuskanslerin antamassa vastauksessa niihin kanteluihin, joita esimerkiksi valtio-
neuvoston jäsenistä on tehty. Se toimintalinjahan on ollut se, että viranomaisreittejä pitkin
ensin selvitetään ja katsotaan, mitä voidaan tehdä ja kuinka voidaan auttaa, ja nimenomaan
niin, että lasten oikeudet toteutuisivat. Mutta poliittista päätöstä valtioneuvoston yleisis-
tunnossa siitä, [Puhemies koputtaa] että ketään ei haettaisi tai kaikki haettaisiin — eten-
kään tästä jälkimmäisestä — ei ole olemassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Jäi vastaamat-
ta!]

Puhemies Matti Vanhanen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty. Ainakin tältä erää.

Kysymyksen käsittely päättyi.